

Mál nr. 41/2026**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Vinnuvélatrygging.****Gildissvið vátryggingar. Sönnun.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 27. janúar 2026 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 23. febrúar 2026 ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 3. mars 2026.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 11. mars 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 10. október 2025 hafi orðið tjón á krana í eigu M. Á tjónsdegi hafi kraninn, sem sé áfastur vörubifreið, verið nýttur við að moka mól upp á pall hennar. Smellur hafi heyrst og kraninn fallið niður og orðið ónothæfur. M telur að tjón vegna þessa verði rakið til skyndilegs og ófyrirsjáanlegs atviks enda hafi ekkert gefið til kynna að kraninn væri að gefa sig eða haldinn bilun. Kraninn sem slíkur eigi vel að þola áreynsluna sem felist í umræddu verki og því geti ekki verið að tjónið sé að rekja til skemmda af sliti, galla í smíði eða gerð, rangrar samsetningar, brots eða annarrar bilunar í honum. Kraninn hafi ávallt verið í eigu M og fengið gott og reglubundið viðhald. Bilun hans hafi því verið skyndileg og ófyrirséð. Kraninn hafi verið notaður við hefðbundið verk og stjórnandi hans ekki tekið eftir neinu óvenjulegu. Bilunin hafi lýst sér þannig að fjórir boltar sem halda eigi „þolinmóðnum“ í kranaliðnum hafi brotnað og kraninn skolið niður án nokkurs fyrirvara. Telji M af öllu framangreindu að umrætt tjón sé bótaskyld úr vinnuvélatryggingu kranans hjá V.

Í bréfi V til nefndarinnar er vísað til þess að bótasviði vátryggingarinnar sé lýst í skilmála hennar og þar komi fram að tryggingin bæti tjón á vinnuvélinni vegna skyndilegra og ófyrirsjáanlegra utanaðkomandi atvika sem ekki séu sérstaklega undanskilin. Sönnunarbyrðin um að tjón falli undir bótasvið vátryggingarinnar hvíli á M. Ekki liggi fyrir nein gögn er sýni fram á hvað gerðist en gögn bendi þó til þess að bolti hafi losnað eða brotnað. Kraninn hafi verið í venjubundinni notkun og ekkert utanaðkomandi hafi átt þátt í því sem gerðist. Verði að líta svo á að óumdeilt sé að tjónið verði rakið til innri bilunar eða slits í krananum. Jafnvel þó slík bilun hafi verið skyndileg og ófyrirsjáanleg sé hana því ekki að rekja til utanaðkomandi atvika. Í skilmála vátryggingarinnar sé þá einnig að finna undanþágu þess efnis að tryggingin bæti ekki skemmdir m.a. af sliti, broti eða annarri bilun í vinnuvélinni. Jafnvel þó umrætt tjón félli undir bótasvið vátryggingarinnar sé því ljóst að það sé sérstaklega undanskilið á grundvelli þess að um bilun var að ræða.

Í viðbótarathugasemdum M eru fyrri röksemdir ítrekaðar og lýst þeirri afstöðu að um ófyrirséð utanaðkomandi atvik hafi verið að ræða enda verði tjónið ekki rakið til kranans sjálfs eða notkunar hans. M telji sig því hafa sýnt fram á að um bótaskyld tjón sé að ræða og hafi V ekki tekist að hnekkja því, enda byggi höfnun þess ekki á sjálfstæðri skoðun á krananum eða aðstæðum.

Í viðbótarathugasemdum V er ítrekuð sú afstaða að umrætt tjónsatvik falli ekki undir bótasvið vátryggingarinnar en sönnunarbyrði þess hvíli á M.

Álit.

Í skilmála vinnuvélatryggingar þeirrar sem um ræðir kemur fram að hún bæti tjón á vátryggðri vinnuvél sem sé til komið vegna skyndilegra og ófyrirsjáanlegra utanaðkomandi atvika sem ekki eru sérstaklega undanskilin í skilmálanum. Af skýru orðalagi skilmálaákvæðisins verður að telja að öll framangreind skilyrði þurfi að vera uppfyllt, þ.e. að atvik sé skyndilegt, ófyrirsjáanlegt og utanaðkomandi. Það hvílir á M að sýna fram á að framangreind skilyrði séu uppfyllt, þ.e. að tjónið falli undir bótasvið vátryggingarinnar.

Fyrirliggjandi er tjónamat X, en þar segir m.a.: „Innri festing á link arminum í aðal bómu tjakk hefur gefið sig“. Við það hafi aðal bómu tjakkur snúið upp á sig og snúið upp á bæði ytri og innri arma. Í skýrslunni er hins vegar ekki að finna neinar skýringar eða bollaleggingar varðandi það af hverju innri festing á arminum hafi gefið sig né liggja fyrir nein gögn er geri líklegt að slíka bilun sé aðeins að rekja

til utanaðkomandi atvika. Af atvikalýsingu í málskoti má einnig ráða að kraninn hafi verið í venjubundinni notkun og ekki kemur fram að neitt óvænt hafi komið upp á við verkið, að kraninn hafi fengið á sig högg eða annað slíkt. Af gögnum málsins verður því ekki ráðið að eitthvað utanaðkomandi hafi orðið til þess að kraninn féll niður og varð ónothæfur. Verður þegar af þeirri ástæðu að telja ósannað að umrætt tjón falli undir bótasvið vátryggingarinnar og virðist fremur hafa verið um bilun að ræða, þó hún kunni vissulega að hafa verið skyndileg og ófyrirsjáanleg.

Þar sem ósannað er samkvæmt framangreindu að umrætt tjón falli undir bótasvið vátryggingarinnar eru ekki efni til að taka önnur atriði ágreinings aðila, t.a.m. hvað varðar undanþágur frá bótaskyldu, til frekari skoðunar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr vinnuvélatryggingu A, hjá V.

Reykjavík, 21. apríl 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Berglind Svavarsdóttir